

3.2. Atenció a la diversitat

L'atenció a les necessitats educatives de tot l'alumnat ha de plantejar-se des de la perspectiva global del centre i ha de formar part de la seva planificació.

A fi d'aplicar mesures metodològiques i d'organització per atendre la diversitat de l'alumnat, els centres que estan situats en entorns socials i econòmics desfavorits -- i, per tant, imparteixen ensenyaments a un nombre elevat d'alumnes que tenen especials dificultats per assolir els objectius generals a causa de les seves condicions socials i culturals --, han d'optimitzar l'increment dels recursos humans de què disposen i fer un bon ús de l'autorització que tenen per mantenir grups d'alumnes amb una ràtio inferior a l'establerta amb caràcter general.

Les mesures més específiques d'atenció a la diversitat poden ser organitzatives --intervenció de dos mestres a l'aula, agrupaments flexibles, atenció en petits grups o de manera individualitzada dins o fora de l'aula...--, però han d'incidir fonamentalment en les estratègies didàctiques i metodològiques i en el procés d'avaluació de l'alumnat.

A més del professorat que desenvolupa tasques de suport, els centres han de destinar prioritàriament les hores del professorat del centre que quedin disponibles, un cop cobertes les prescripcions curriculars dels diferents cicles, a l'atenció específica de l'alumnat que presenti més necessitats.

Per respondre a les necessitats de tot l'alumnat, inclòs el que manifesta més dificultats per aprendre i també el que té altes capacitats intel·lectuals, cal establir en la programació prevista a l'aula les adaptacions necessàries d'acord amb els aspectes següents:

1. Verificar l'adequació dels objectius de la programació a les característiques de l'alumnat.
2. Preveure diverses activitats amb diferent grau de complexitat per assolir un determinat objectiu, i identificar les més adequades per a cada alumne/a.
3. Preparar noves activitats que permetin a aquest alumnat aprendre i participar plenament a l'aula, i incloure de manera progressiva aquestes noves opcions de treball en la programació d'aula com a propostes que també poden ser útils per a la resta de l'alumnat.
4. Avaluar prenent com a referent les opcions recollides específicament en les programacions.

Plans individualitzats

Les adaptacions incorporades en la programació ordinària de l'aula i les mesures de suport previstes poden resultar insuficients per atendre adequadament l'alumnat que presenta unes necessitats educatives i personals diferents de les de la resta. En aquests casos cal elaborar un pla individualitzat que reculli el conjunt d'ajudes, suports i adaptacions que pugui necessitar en els diferents moments i contextos escolars. La comissió d'atenció a la diversitat ha de promoure aquest pla, el qual ha de recollir les grans línies de l'atenció que es proporcionarà a l'alumne/a durant un període de temps determinat, i anar-se adaptant d'acord amb el seu progrés.

El responsable d'elaborar aquest pla serà el tutor o tutora, que comptarà amb la col·laboració d'aquells professionals que després hi treballaran, com poden ser els altres docents i professionals del centre i dels serveis educatius. També es comptarà amb la participació de pares, mares o representants legals, i l'alumne/a mateix si la seva edat i circumstàncies personals ho aconsellen, escoltant-los durant el procés de presa de decisions i comptant amb el seu acord en les decisions finals. Si es creu convenient, també hi intervindran professionals d'altres àmbits, com el social o de la salut. El pla serà aprovat pel director o directora del centre, amb el vistiplau de la comissió d'atenció a la diversitat.

Un dels professionals que intervenen en el pla individualitzat, preferentment el tutor o tutora, serà el designat per fer-ne el seguiment i la coordinació, i actuar com a principal interlocutor amb la família, a la qual es lliurarà còpia del pla.

El pla haurà d'indicar els suports que ha de rebre l'alumne/a per fer efectiva la seva participació en les activitats del centre. Sempre que sigui possible s'han d'utilitzar els suports de què disposa el centre, tant materials com de personal, com són els companys i companyes de l'alumne/a, el professorat i altres persones del centre. També, en la mesura de les possibilitats, el pla haurà d'implicar la família, la qual s'haurà de mantenir informada del procés i dels aspectes en què pot col·laborar.

La finalitat d'aquests plans individualitzats ha de ser normalitzar al màxim les activitats escolars de l'alumnat als quals s'apliquen, facilitar la seva inclusió en la comunitat i promoure, entre tot l'alumnat, la dignitat, la solidaritat entre iguals i el respecte a la diferència.

El pla individualitzat ha d'incloure:

1. la identificació de les habilitats de l'alumne/a en els diferents àmbits i àrees curriculars;
2. els objectius i les competències prioritàries d'aprenentatge de les diferents àrees o àmbits curriculars;
3. altres objectius d'aprenentatge que poden ser, entre altres, les habilitats personals i socials i l'autonomia executiva, ja sigui en l'àmbit escolar o en altres àmbits, com el familiar, de la salut, del lleure, etc.;
4. les ajudes tècniques i suports que es proporcionaran a l'alumne/a en les activitats a realitzar en els diferents entorns escolars: aula, pati, menjador, sortides i altres activitats generals del centre;
5. una valoració periòdica i un registre sistemàtic del progrés de l'alumne/a, que servirà per fixar nous objectius i modificar, si és necessari, el pla;
6. l'avaluació s'ha de fer d'acord amb els objectius fixats en el pla individualitzat.

Els centres d'educació especial i les unitats de suport a l'educació especial o altres agrupaments singulars en centres ordinaris, pel que fa a la programació i l'avaluació, han de seguir els criteris generals establerts en la normativa vigent igual que la resta de centres educatius.